

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

D. Ioannis Ivsti Lanspergii Carthvsiani, Natione Bavari, Opvscvla Spiritvalia

ab ipso Autore partim Latinè, partim Germanicè euulgata

Landsberg, Johannes Justus

Coloniae Agrippinae, 1630

Monasticæ institutionis scopus quis esse debeat, quomodo, & per
quænam pietatis exercitia promouendus. Epist. XLII.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-45857](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-45857)

Monastica institutionis summa ac scopus quis esse debeat quomodoq; & per quamnam pietatis exercitia idem promouendus sit.

Epistola XLII.

D. IOANNIS IVSTI LANSPERGII, CARTHVS.

Parenetica, quam fecit quibusdam filijs suis in extremis constitutus loco Testamenti ac vltimi valete, ipsis interea vbertim flentibus, deq; eius recessu vehementer dolentibus.

PEcitis filioli charissimi à me, iam pene in vltimo spiritu constituto, quasi vltimum Vale, breuem, scilicet, ad hortationem & instructionem, quomodo oporteat vos in hoc viuendi genere vitæ vestræ rationem instituere. Libenter acquiescerem petitioni vestræ, nisi grauis languor ægritudinis vires omnes & lassas corporis artus aded frangeret, vt vix possim alia, nisi ea, quæ humana sunt imbecillitatis cogitare. Tamen quia charitas non quærit quæ sunt, conabor vel parum dicere, etiam si hoc ipsum sine tormento vix possim. In primis, summa in id filij mei charissimi simul ac dulcissimi, cura quibbet vestrum incumbere debet, vt puta monasticam iam profesti vitam, vbi salutis suæ quam optimè consulat. Huc autem exigitur, vt cum primis corpus suum tanquam animæ instrumentum sapienter & discretè regere discat, vt nec nimia indulgentia & remissione dissoluatur ac lasciuat, nec rursus immoderato labore, alijsq; tum corporalibus tum spiritualibus exercitijs ultra mensuram & vires susceptis, destruatur. Vtrobique namque grande periculum est: & seruum Dei in vtramq; partem vigilare oportet, vt neq; plus, neque minus faciat, quàm dicet recta ratio. Multi enim dum nimium suo sunt corpori propitij, carnales fiunt: alij dum non volunt vires metiri suas, currunt quidem aliquamdiu strenuè, sed in ipso cursu, dum adhuc procul à meta absunt, deficient, coguntq; postea miseræ carni velint nolint plus satis inferuire & obsequi qui prius non nisi spiritui vacare valebant, corporis cura rationabili contempta. Quorum est sanèploranda conditio, maximè si nolint superiorum suorum consilij acquiescere, & illorum dictis obtemperare. Quod quilibet vestrum cauere debet, & semper consilij vti superiorum suorum, nec illis inconsultis quicquam, præsertim arduum & insolitum, attentare.

Corp^{us} quod sit discretè regendum.

Vt quidam naturam destruant.

Semper & vbique sese promptum Dei seruum exhibebit, omni negligentia, corpore ac acedia, penitus profligata, certus se versari semper sub oculis Dei, cuius præsentiam iugiter attendat ac veneretur, summopere deuitans quicquid illi displicere nouerit, atque illius beneplacitum perpetim sequens, eiusq; inspirationes obseruans, & eis morem gerens.

Gloriosam virginem & matrem Dei nunquam ex memoria sua exciderit, & in omnibus agendis ac omittendis vna cum filio eius implorans, vt ipsa eum in cunctis dirigat iuxta filij voluntatem, impetretq; illi vt cuncta exercitia sua corporalia ac spiritualia in eum finem referat, vt sint grata Deo, & ipsi salutaria. Ipsa quoq; sit illi in omnibus singulare refugium ipsam sedulo honoret, & saluus erit.

Virginitas sit & deliter seruandum.

Sancti ut
sint hono-
rati inuo-
candi que.

Caeteros quoque Sanctos, praesertim quibus magis affectus est, ac specia-
tim sanctum Angelum suae custodiae assignatum quotidie aliquo pietatis of-
ficio vel exercitio veneretur: pudeatque eum unquam quicquam indecens ve
illicitum admittere sub aspectum sancti Angeli custodis sui, qui illi semper
adest.

Tempori
quatenus
seruicia
dantur.

Tempus omne totius diei in certas horas distribuat cum consilio suima-
gistri vel Prioris, & singulis horis sua deputet exercitia, ut ipsa vicissitudo
leuet tedium, atque ipsa exercitiorum prouida alternatione vtriusque homi-
nis vires integre conseruentur. Non enim sine causa institutum est a san-
ctis Patribus, ut certis horis etiam manualia opera fiant: quae tamen sunt
breuibus interrumpenda precibus: nec illis tota die inharendum est, sed ce-
tenus duntaxat, quatenus corporis & animae vires exigunt. Nam qui tadio
spiritualium exercitiorum se totos in externa exercitia per omnem diem ef-
fundunt, prorsus indigni sunt qui monachi vocentur. Cum enim de victu &
vestitu nobis prouisum sit, quid opus est, ita se tradere operibus manualibus,
quasi illis victum nobis parare cogamur? Omnino hoc turpe est in Monacho,
nisi tamen corporis infirmitas, aut aliud aliquid, quod superiores putent ra-
tionabile, secus exigat.

Orationi, meditationi, lectioni, scriptioni libenter vacet, in his nihil spe-
ctans aliud, nisi ut placeat Deo, eius voluntatem cognoscat, eius gratiam con-
sequatur.

Mane quid
faciendum
sit.

Mane quando surgit e lecto, mox animum ad Deum erigat ipsi gratias a-
gendo quod se nocte seruauerit: ipsum item adorando, & sacrosanctam Tri-
nitatem glorificando, his verbis: Adoro & benedico te o Trinitas sancta &c.
sicut habetis in nostra pharetra diuini Amoris. Ipsi quoque Domino Iesu, eius
sanctissimae Matri, & sancto suo Angelo se commendet.

Sero uti co-
scientia dis-
cutienda
sit.

Vesperis antequam eat cubitum prius se ad se colligat, & conscientiam exte-
riat: & si in aliquo se deliquisse viderit, omnino id Domino Iesu & eius Matri
benedictae confiteatur, veniam petat, emendandi propositum renouet: deinde
oportuno tempore si quid notabile fuerit, etiam sacerdoti pure & integre
tanquam Dei vices agenti in confessione explicet. Et ut paruo negotio & cum
ingenti gaudio & tranquillitate huic examini quotidie possit satisfacere, per
diem sollicitus sit nihil perpetrare, quod laedat conscientiam.

Solitudo &
silentium
quantum
gaudium
conscientijs
adhaerent.

Silentium & solitudinem tanquam salutis suae cum primis necessaria, ad-
modum studiosè colat: nec imitetur si quos viderit ista negligere. O quam
innumeras vitat culpas, & quam immenso conscientiae gaudio perfruitur,
quisquis libenter silentio & solitudini nauat operam. At plane miseros &
infelices illos Monachos (si tamen Monachi dicendi sint) qui confabulandi
& euagandi occasiones vitro inquirunt, & immemores salutis suae, maxi-
mas sibi quotidie poenas cumulant, non nisi igne aeterno forsan expianda,
nisi resipuerint.

Officium
diuinum
quanto stu-
dio cauendum

Diuinum officium & quaecumque eo pertinent, semper alacriter, attentè &
studiosè persoluat nihilque illi iucundius sit, quam cum sanctis Angelis lauda-
re Dominum maiestatis. Hoc praecipuum est Monachi opus, cui nihil praepo-
nendum est. Et ut alacriter ac strenuè in choro vigilare possit, semper
tempestiue cubitum eat: nec illo tempore quo dormiendum est, alia agat ut
solent

solent quidam, qui cum lectioni aut alijs proprijs quibusdam institutis vacant, in iniuriam & fraudem summi creatoris, cuius postea debitas laudes præ somnolentia & capitis perturbatione soluere attentè non possunt: quod valde cauendum est. Reddat ante omnia Deo debitum suum, nec quicquam inde illi detrahat, sed addat potius aliquid.

In omnibus rebus à quolibet vestrum respiciatur Deus: & quod magis ipsius honorem promouet, proximūq; ædificat, cæteris rebus præferatur. Charitatis namque opera semper alijs præferenda sunt, nisi ex debito aut obedientia aliter oporteat fieri. Nam non omnia quæ licet mihi admittenda sunt, sed quæ ædificant. Non quod mihi est vtile queram, sed quod proficit multis. Pro honore namque Dei, debet seipsum contemnere, hoc est, si aliquid illi sit commodo, honori aut vtilitati, libenter debet illo carere, & seipsum interim negligere, si Deo honor per hoc maior eueniret.

Non omnia solatia sunt sub prætextu infirmitatis admittenda, sed ea tantum, quæ necessaria sentiuntur & licitè admitti possunt, quibus absq; periculo carere non potest, idq; sobriè, temperatè, parcè & cum Dei continuo timore, ne fortè sit excessus, aut non sit tanta necessitas.

Non nimis timere debet infirmitates, sed Deo etiam has committere: nec faciliter ab aliqua re in qua fitus est Dei honor, nisi magna vrgeat necessitas, vel propter infirmitatem, recedere.

Pro Dei honore & obseruantia Ordinis, indefesse animo zelari debet, orando, suadendo, excitando, & opere exemploq; præmonstrando.

Propter bonum pacis & concordia vbi nihil est illicitum nec periculum de peccato, debet faciliter, alijs assentire, tametsi voluntas seu concilium proprium videretur illi perfectius atque vtilius, sed hoc leuiter illi videri non debet, quia plerumq; ex proprio amore huiuscemodi sui complacentia nasci solet.

Cum hominibus multam notitiam habere, omnino contrariam est monasticæ professioni. Debet igitur quantum charitas admittit proximi, quantumq; absq; scandalo id obseruare potest, familiaritates amicitiasq; & hominum colloquia euitare. Nisi enim abstractæ vitæ internæq; operam dederit, nunquam Deo deuotus erit.

Aliorum defectus magis expedit nescire, quam nosse, & omnia charitate & simplicitate absq; iudicio cooperienda sunt.

Si quid triste euenierit, semper cogitare debet, quod non ad recreationem, non ad oblectationem, sed ad honorem, cultum amoremq; Dei in hunc locū sese Deo obtulerit. Pro quo, si quid patiendum est, id æquanimiter & hilariter tolerandum.

Semper maximopere oportet eum cauere, ne propriam habeat aut querat electionem affectionemue, vt hoc vel illud fiat: sed ad Dei voluntatem indifferenter nullo non tempore resignatur esse. adeo vt nihil procurare, nihil optare, nihil deniq; desiderare audeat, quod dubium est, an placeat displicente Deo, quo vel sic Dei per ipsum & in ipso plenè placens voluntas in omnibus perficiatur.

Summopere eum cauere oportet, ne tempus ociosè transigat. Nobilissimū enim quod habemus est tempus. Quò thesauro nos infinito, per negligentiam,

tiam, otium, inutilemque occupationem possumus spoliare: possumus quoque gratiam Dei & coronam lætitiæ cœlestis maximam obtinere. Heu quanta est ratio reddenda temporis infructuosè expensi.

Vt frementes super se factus non timeat neque peccet, neque offendatur Deus, neque eius gratia illi minuat aut subtrahatur, Dei timorem semper habeat præ oculis. Nisi enim in timore Dei tenuerit se perseveranter, citò subvertetur domus eius. Hoc idcirco scribat diligentius in cor suum. Nisi in timore Dei &c.

Ordinis disciplinam, & quicquid seruari debet, aut potest ex statutis, nullo pacto omittere, sed pro Ordinis obseruatiã & animarum ædificatione zelari ex totis debet viribus. Si enim leuia voluerit sectari, si recreationes & spaciamenta quarere, si lusibus & leuitatibus refici, si commestationes admittere, si moribus non Monasticis uti, religio & eruditio sua qua alios docere attentat, nihil proficiet. Iam enim nonnulli speciem dederunt zeli, quem pro Ordinis habent obseruantia, & indicant quàm iustè digneque electi sint ad Ordinis reformationem. Videat igitur quilibet vestrum, ne vocatio hæc qua ad hoc sanctum institutum monasticum vocati estis, assumpta sit frustra, ut non modo nullam mercedem mereatur apud Deum, verum ignominiam ac summum dedecus coram cunctis hominibus neque vllum in virtutibus assequatur profectum. Nisi enim Deus ex intimis fuerit purè quæsitus, omnia erunt frustra, quæcumque hic fecerimus: quandoquidem erunt sicut plantatio quam homo, non Deus plantauerit, ideoque facile ab hoste malo eradicanda.

Hæc ex charitate filij dulcissimi admonet F. Ioannes Iustus, quem diu in præfenti vita non habebitis ut soletis Patrem & refugium, sed in cœlis, quod Deus illi breui concedat: si tamen ipsius monita assequuti fueritis. Orate quæso pro me viscera mea: quandoquidem instat mihi negotium arduum pariter & perplexum, iter quoque conficiendum longum & omnimodis ignotum, iudicium item æquissimum & formidabile. Verùm per gratiam & magnam misericordiam Domini nostri Iesu Christi, beatissimæ Matris eius, omniumque Sanctorum & electorum ipsius preces & merita sperare illique confidere non desinam, quamdiu habitus hic in me fuerit. Valere.

*Libri I. Epistolarum Paræneticarum,
Fini.*